

Redegørelse om ungdomssanktioner og ubetingede fængselsstraffe til unge lovovertrædere, 1. januar til 31. december 2013

Den 1. juli 2001 trådte muligheden for at idømme unge lovovertrædere under 18 år en ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a, i kraft. Den er møntet på personer, som vurderes at kunne profitere af socialpædagogisk behandling, som på gerningstidspunktet endnu ikke var fyldt 18 år, og som har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet. Desuden forudsættes det, at ungdomssanktionen træder i stedet for en ubetinget fængselsstraf på mellem 30 dage og 1½ år.

Ungdomssanktionen består af et toårigt forløb, der er opdelt i tre faser og omfatter struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling under tilsyn af kommunen. Fase 1, som kan udelades, består af et ophold i en sikret institution i typisk to måneder, fase 2 består af et ophold i en åben døgninstitution eller andet egnet opholdssted i som regel op til 12 måneder, og fase 3 er en udslusningsfase, der typisk foregår i ambulant regi med tilsyn af de kommunale myndigheder i den resterende del af den toårige periode.

1. Materiale

Denne redegørelse vedrører de ungdomssanktioner, der er idømt i 2013. I tidligere rapporter er der redegjort for sanktioner, som er idømt i perioden 1. juli 2001 til 31. december 2012. Der er endvidere udarbejdet to redegørelser vedrørende forløbet af ungdomssanktionen samt to rapporter om ungdomssanktionens kriminalpræventive effekt. Alle rapporter er tilgængelige på Justitsministeriets hjemmeside.¹

Med henblik på at vurdere, i hvilket omfang og i hvilke sammenhænge ungdomssanktionen anvendes frem for en ubetinget dom, redegøres endvidere for de ubetingede domme, som unge lovovertrædere er idømt i samme periode, dvs. personer, som er idømt en ubetinget dom i 2013, og som var under 18 år på gerningstidspunktet. Ubetingede fængselsstraffe på mindre end 30 dage er ikke inkluderet i redegørelsen, ligesom heller ikke frihedsstraffe på mere end 1½ år er det. Den øvre grænse gælder også kombinationsdomme, da ungdomssanktionen ikke forudsættes at kunne anvendes i stedet for kombinationsdomme, hvor den samlede strafflængde af den betingede og ubetingede del overstiger 1½ år.

¹Se <http://justitsministeriet.dk/> (under Forskning)

2. Antallet og arten af domme

2.1. Ungdomssanktionen

Rapporten omfatter i alt 63 ungdomssanktioner.

Vedrørende den første fase af ungdomssanktionen er der i 49 pct. af tilfældene fastsat en maksimal anbringelsestid i en sikret institution på to måneder eller derunder, jf. tabel 1.

Tabel 1. Domme fordelt efter længden af ungdomssanktionens fase 1.²

Anbringelse	Antal
Indtil 1 måneds anbringelse i sikret afdeling	1
Indtil 2 måneders anbringelse i sikret afdeling	27
2 måneders anbringelse i sikret afdeling	3
Indtil 3 måneders anbringelse i sikret afdeling	6
Indtil 4 måneders anbringelse i sikret afdeling	3
Indtil 6 måneders anbringelse i sikret afdeling	4
Indtil 12 måneders anbringelse i sikret afdeling	0
Ingen længstetid angivet	19
I alt	63

For den anden fase er der i hovedparten af dommene – 42 af de 63 – fastsat en længstetid på maksimalt 12 måneder for anbringelse i en døgninstitution eller på et godkendt opholdssted. I to domme angives længstetiden for fase 2 på indtil henholdsvis 10 måneder og 16 måneder. I 18 domme er længstetiden for fase 1 eller fase 2 ikke angivet særskilt, men den samlede tid for anbringelse i fase 1 og 2 fremgår. I 12 af disse domme er der fastsat en samlet længstetid på maksimalt 12 måneder, mens den i seks domme er fastsat til maksimalt 18 måneder. I en enkelt dom er der ikke angivet nogen længstetid for fase 1 eller 2.³

I alle på nær fem domme er det desuden nævnt, at den unge skal ”*efterkomme pålæg fra de sociale myndigheder om opholdssted, herunder tilbageførsel til eller fortsat anbringelse på en sikret afdeling eller døgninstitution/godkendt opholdssted indenfor de længstetider, der er fastsat i straffelovens § 74 a, stk. 2, 2. pkt.*” eller ”*inden for den af retten fastsatte længstetid*”.

I 22 domme er der herforuden angivet behandlingstiltag eller indstillinger til psykologiske/psykiatriske udredninger med henblik på eventuel behandling. Tre personer er indstillet til psykologisk/psykiatrisk behandling og yderligere seks til psykologisk/psykiatrisk udredning. 11 af de unge

² I enkelte domme angives den præcise tid i sikret institution i stedet for den maksimale tid.

³ I dommen nævnes derimod ”en prøvetid på 1 år under tilsyn af de sociale myndigheder”, og at den dømte i indtil 1 år skal passe et uddannelsesforløb m.v.

er indstillet til behandling for misbrug af narkotika og/eller alkohol, og to er indstillet til både misbrugsbehandling og psykiatrisk behandling eller udredning.

To ungdomssanktioner blev anket i 2013. Heraf er én blevet stadfæstet ved retten i anden instans, mens anken i den anden sag er frafaldet.

2.2. De ubetingede fængselsstraffe

I 2013 blev der idømt 279 ubetingede frihedsstraffe på mellem 30 dage og 1½ år til unge, som var under 18 år på gerningstidspunktet for deres kriminalitet. En del af frihedsstraffene – 57 ud af 279 – er kombinationsdomme med både en ubetinget og en betinget del. Tabel 2 viser strafflængderne fordelt efter hele strafflængden og den ubetingede del.

Tabel 2. Ubetingede domme fordelt efter straffens samlede længde samt alene den ubetingede del.

Hele strafflængden	Ubetinget del											I alt
	30 dage	31-45 dage	46-60 dage	Indtil 3 mdr.	Indtil 4 mdr.	Indtil 5 mdr.	Indtil 6 mdr.	Indtil 9 mdr.	Indtil 12 mdr.	Indtil 15 mdr.	Indtil 18 mdr.	
30 dage	20											20
31-45 dage	0	12										12
46-60 dage	0	0	21									21
Indtil 3 mdr.	6	0	0	29								35
Indtil 4 mdr.	3	0	3	0	23							29
Indtil 5 mdr.	0	0	1	0	0	13						14
Indtil 6 mdr.	5	0	7	2	0	0	32					46
Indtil 9 mdr.	0	0	6	7	0	1	0	28				42
Indtil 12 mdr.	0	0	0	6	1	0	2	0	26			35
Indtil 15 mdr.	0	0	0	0	0	1	3	0	0	10		14
Indtil 18 mdr.	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	8	11
I alt	34	12	38	44	24	15	40	28	26	10	8	279

Den skrå linje, som er fremhævet med fed, angiver de domme, som alene består af en ubetinget fængselsstraf. Som det ses, er der generelt ganske stor spredning i strafflængderne.

2.3. Geografisk fordeling

Af tabel 3, der viser fordelingen af domme efter den byret, hvor dommen er afsagt i første instans, fremgår det, at forholdet mellem antal idømte ungdomssanktioner og antal ubetingede frihedsstraffe varierer en del. Da der årligt er tale om et lille antal domme i de enkelte retskredse, kan det dog være vanskeligt at vurdere disse variationer. Foruden det samlede antal ungdomssanktioner og friheds-

straffe afsagt i 2013 er der derfor også angivet, hvor mange ungdomssanktioner der er idømt i alt fra 2007 til 2013 samt andelen af ungdomssanktioner i forhold til alle domme i denne periode, jf. de sidste kolonner i tabellen.

Tabel 3. Antal domme fordelt efter straffens art og retten i første instans i 2013 samt antallet af domme og andelen af ungdomssanktioner i perioden 2007- 2013.

	2013		2007-2013		
	Ungdoms-sanktioner	Frihedsstraffe	Ungdoms-sanktioner i alt	Frihedsstraffe i alt	Andel ungdoms-sanktioner
Randers	1	4	23	34	40 %
Holstebro	3	4	25	38	40 %
Horsens	1	1	19	34	36 %
Herning	3	4	19	35	35 %
Viborg	2	9	22	44	33 %
Esbjerg	7	12	42	84	33 %
Kolding	5	4	30	73	29 %
Nykøbing Falster	3	5	21	61	26 %
Hillerød	0	10	26	80	25 %
Odense	5	21	37	123	23 %
Svendborg	3	6	20	70	22 %
Århus	4	14	41	154	21 %
Holbæk	6	11	23	89	21 %
Aalborg	1	6	17	66	20 %
Hjørring	1	1	9	36	20 %
Næstved	6	15	21	103	17 %
Roskilde	2	15	31	161	16 %
Glostrup	3	19	39	249	14 %
Sønderborg	3	8	15	94	14 %
Frederiksberg	4	27	24	168	13 %
Bornholm	0	0	2	16	11 %
Helsingør	0	10	7	66	10 %
Lyngby	0	10	7	83	8 %
København	0	63	31	400	7 %
I alt	63	279	551	2361	19 %

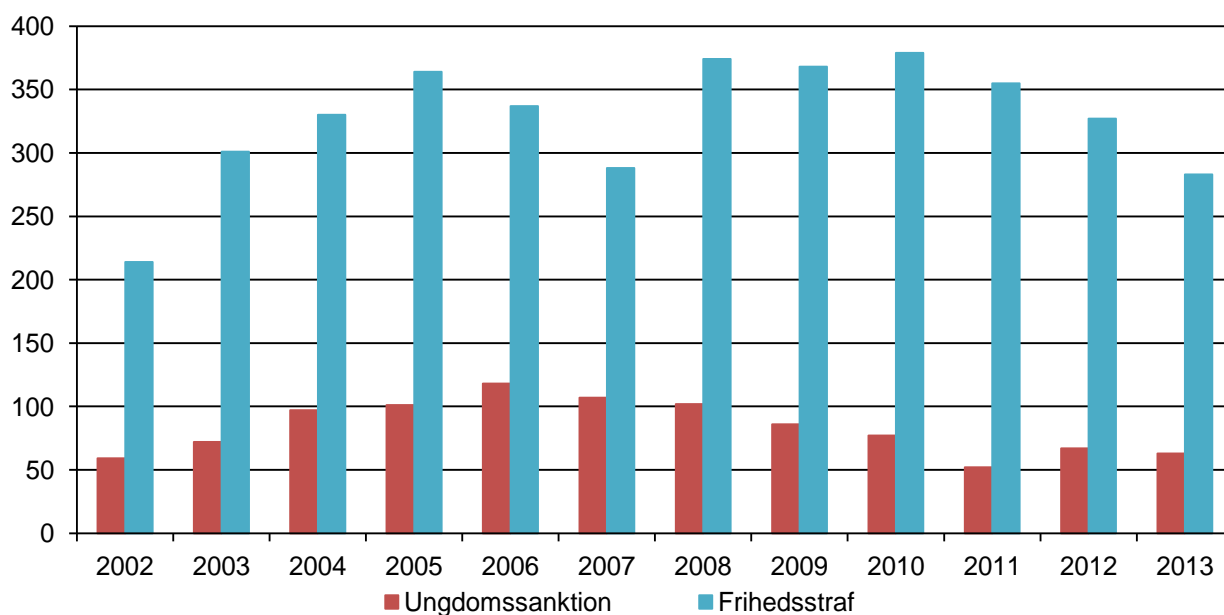
Byretterne er i tabellen placeret efter hyppigheden af ungdomssanktioner i forhold til samtlige domme 2007-2013. Randers samt Holstebro byret har den største andel ungdomssanktioner, nemlig 40 pct. af samtlige domme til unge lovovertrædere. Andre byretter, såsom Horsens, Herning, Viborg og Esbjerg, ligger tæt på den andel.

I den anden ende af skalaen ses, at Københavns byret er den, hvor ungdomssanktionen er idømt i den mindste andel af samtlige domme, nemlig i 7 pct. af de i alt 431 domme. En del andre sjællandske byretter har også en lille andel ungdomssanktioner, nemlig Lyngby, Helsingør, Frederiksberg og Glostrup.

2.4. Udviklingen i antal ungdomssanktioner og frihedsstraffe til unge

Det årlige antal ungdomssanktioner i forhold til antallet af ubetingede frihedsstraffe til unge i samme aldersgruppe fremgår af figur 1. I årene 2002-2005 udgjorde ungdomssanktioner omkring en femtedel af den samlede mængde domme, og denne andel steg til godt en fjerdedel i 2006 og 2007. Fra 2007 til 2011 er andelen af ungdomssanktioner ud af det samlede antal domme faldet, idet den i 2011 kun udgjorde 13 pct. Siden da er der imidlertid sket en mindre stigning i andelen af ungdomssanktioner. I 2012 udgjorde ungdomssanktioner 17 pct. af det samlede antal domme, mens de i 2013 udgjorde 18 pct. heraf.

Figur 1. Det årlige antal idømte ungdomssanktioner og ubetingede frihedsstraffe, 2002-2013.

Figur 1 viser også, at der i perioden 2002 og frem til 2013 har været en del variation i det samlede antal ungdomssanktioner og ubetingede domme til unge. Frem til 2005 voksede det samlede antal domme med 70 pct., men blev efterfulgt af et fald på 15 pct. frem til 2007. I 2008 var antallet af domme på linje med niveauet i 2005. Siden 2010 er der igen sket en mindskning i det samlede antal domme, og i 2013 var dette antal reduceret med 25 pct. i forhold til 2010. Mindskningen må ses i forlængelse af det fald, der har været i den registrerede ungdomskriminalitet.⁴

⁴ Se Justitsministeriets Forskningskontors opgørelse over udviklingen i antal sigtelser vedrørende unge [her](#).

3. Varetægtsfængsling

3.1. Andel varetægtsfængslede

Af dem, der blev idømt en ungdomssanktion i 2013, har 44 pct. været varetægtsfængslet forinden, mens tilsvarende gælder for 53 pct. af de sager, der er endt med en ubetinget frihedsstraf, jf. tabel 4.⁵

Tabel 4. Domme fordelt efter stedet for varetægtsfængsling samt straffens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ikke varetægtsfængslet	35	132	167
Anbragt i surrogat	26	128	154
Anbragt i arresthus	2	4	6
Anbragt både i surrogat og arresthus	0	15	15
I alt	63	279	342

Unge under 18 år, der varetægtsfængsles, skal primært anbringes i et surrogatfængsel. Samlet set har 12 pct. af de i alt 175 unge, der i 2013 sad varetægtsfængslet forud for deres dom, været anbragt i et arresthus under hele eller en del af denne periode. Det drejer sig hovedsageligt om unge, som er idømt en ubetinget dom. Hovedparten af de unge, der har været anbragt i arresthus, er dog blevet overflyttet til surrogatfængsel, nogle allerede efter én dags ophold i arresthuset, jf. det senere.

Ingen af de seks unge, der har været anbragt i arresthus under hele varetægtsperioden, har siddet varetægtsfængslet i mere end 10 uger.

3.2. Varetægtsfængslingens varighed

Varetægtsfængslingen for de unge, der blev idømt en ubetinget frihedsstraf i 2013, har i gennemsnit været 70 dage, mens den for de unge, som blev idømt en ungdomssanktion, har været noget kortere, nemlig 59 dage.⁶

Siden ungdomssanktionens indførelse og frem til og med 2010 har de gennemsnitlige længder af varetægtsfængslingerne årligt varieret mellem 65 og 77 dage. I både 2011 og 2012 var dette gennemsnit imidlertid betydeligt højere, nemlig på 91 dage i begge år. I 2013 ses det omvendte, idet den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingerne for de ungdomssanktionsdømte da var kortere end i nogen af de tidligere år. For de frihedsstraffede har den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingerne i alle årene ligget mellem 58 og 79 dage.

⁵ Der er i afsnittet om varetægtsfængsling set bort fra to personer, som var over 18 år ved varetægtsfængslingen start. Den relativt høje alder ved tidspunktet for varetægtsfængslingen skyldes, at dommen for disse personer omfatter lovovertrædelser, der er begået igennem en årrække. De opfylder dog alle inklusionskriteriet, idet de var under 18 år på gerningstidspunktet for hovedforholdet.

⁶ Da det ikke er muligt at identificere opretholdte anholdelser, inkluderes alene varetægtsfængslinger, der overskrider tre dage.

I 2013 var den længste varetægtsperiode for de ungdomssanktionsdømte på cirka fire måneder (122 dage), mens den for de frihedsstraffede unge var på knap ni måneder (267 dage). Lidt under halvdelen (44 pct.) af de frihedsstraffede, som var varetægtsfængslet i 2013, har siddet i varetægt i op til otte uger, mens det tilsvarende gælder for nøjagtig halvdelen af de ungdomssanktionsdømte, jf. tabel 5. Det ses videre af tabellen, at lidt mere end en tredjedel (36 pct.) af dem, der blev idømt en ungdomssanktion, har siddet varetægtsfængslet i mere end 10 uger. Den tilsvarende andel for de unge, der blev idømt en frihedsstraf, er 43 pct.

Tabel 5. Domme fordelt efter varetægtsfængslingens længde samt straffens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Til og med 2 uger	2	9	11
Fra mere end 2 til 4 uger	5	23	28
Fra mere end 4 til 6 uger	5	16	21
Fra mere end 6 til 8 uger	2	17	19
Fra mere end 8 til 10 uger	4	19	23
Over 10 uger	10	63	73
I alt	28	147	175

Tabel 6 viser antallet af varetægtsfængslede fordelt efter anbringelsessted og alder. Som det ses, var halvdelen af de varetægtsfængslede 17 år ved varetægtsfængslingens start, 31 pct. var 16 år, og 19 pct. var 15 år.

Tabel 6. Varetægtsfængslede fordelt efter sted og alder ved varetægtsfængslingens start.

	15 år	16 år	17 år	I alt
Anbragt i surrogat	29	53	72	154
Anbragt i arresthus	2	1	3	6
Anbragt begge steder	2	1	12	15
I alt	33	55	87	175

Andelen af de varetægtsfængslede, der anbringes i arresthus i hele eller en del af varetægtsperioden, er højest blandt de 17-årige. I alt 17 pct. af de varetægtsfængslede på 17 år har siddet i arresthus, mens den tilsvarende andel blandt de 15- og 16-årige er henholdsvis 12 og 4 pct.

Af tabel 7, der viser den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingen, fremgår det, at de, der har været anbragt i enten alene surrogatfængsel eller arresthus, i gennemsnit har været varetægtsfængslet i henholdsvis 68 dage og 33 dage. De, der har været anbragt begge steder, har sammenlagt en længerevarende varetægtsfængsling, nemlig på 91 dage. Heraf er i gennemsnit 37 dage foregået i et arresthus og de resterende 54 dage i surrogat.

Tabel 7. Varetægtsfængslingens gennemsnitlige længde (i dage) fordelt efter sted og alder ved varetægtsfængslingens start. Tal i parentes angiver tid i arresthus.

	15 år	16 år	17 år	I alt
Kun surrogat	63	65	72	68
Kun arrest	18	28	44	33
Både surrogat og arrest	89 (9)	41 (3)	95 (44)	91 (37)
I alt	62	64	74	69

Blandt de 15 personer, der har siddet i arresthus en del af deres varetægtsperiode, inden de blev flyttet til surrogat, jf. tabel 4, varierer længden af varetægtsperioden i arresthus en del. Fem af dem har siddet i arresthus i højst én uge, mens fire har siddet i arresthuset i mere end 10 uger, inden de er overført til surrogat.

4. Kriminalitetens art og omfang

4.1. Kriminalitetens art

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes, at det ”navnlig [er] tanken, at ungdomssanktionen skal anvendes ved *grovere personfarlig kriminalitet*, f.eks. vold, røveri og voldtægt. Ungdomssanktionen skal endvidere kunne anvendes i tilfælde af *anden alvorlig kriminalitet*, herunder mere omfattende berigelseskriminalitet, brugstyverier og hærværk.”⁷

Tabel 8. Domme fordelt efter kriminalitetens og straffens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Voldtægt	3	2	5
Andre seksualforbrydelser	1	4	5
Vold mod tjenestemand	3	14	17
Simpel vold (§ 244)	6	34	40
Alvorligere vold (§ 245)	4	32	36
Trusler og andre voldsforbrydelser	3	16	19
Tyveri	4	44	48
Røveri	32	88	120
Brandstiftelse	4	3	7
Andre ejendomsforbrydelser	1	14	15
Narkotikaforbrydelser	0	3	3
Andre forbrydelser	2	25	27
I alt	63	279	342

Som det ses af tabel 8, vedrører godt halvdelen (51 pct.) af ungdomssanktionerne røveri, mens det drejer sig om cirka en tredjedel af frihedsstraffene. Udover røveri har en del af de ungdomssanktionsdømte gjort sig skyldige i trusler og forskellige former for voldsforbrydelser, som en fjerdedel af

⁷ ”Rapport om ungdomskriminalitet”. Ekspertgruppen om ungdomskriminalitet. Justitsministeriet 2001

dommene angår. Af dem, der er idømt en frihedsstraf, er andelen, der er dømt for vold eller trusler, dog noget højere, nemlig på godt en tredjedel.

Overordnet set er i alt 64 pct. af de ungdomssanktionsdømte dømt for *grovere personfarlig kriminalitet*, hvilket vil sige alvorligere vold, voldtægt eller røveri, mens det for frihedsstraffene drejer sig om 44 pct. af sagerne.⁸

4.2. Kriminalitetens omfang

De forbrydelser, der er omtalt i tabel 8, er sagens hovedforhold, dvs. den forbrydelse, der – såfremt der indgår flere sager i dommen – er den alvorligste. Størsteparten af dommene indeholder imidlertid flere forhold, jf. tabel 9.

Tabel 9. Domme fordelt efter antallet af biforhold og straffens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ingen biforhold	18	103	121
1 biforhold	10	50	60
2-4 biforhold	21	80	101
5-10 biforhold	13	33	46
Mere end 10 biforhold	1	13	14
I alt	63	279	342

En større andel af ungdomssanktionerne end af de ubetingede straffe omfatter biforhold. I alt 71 pct. af ungdomssanktionerne angår mere end ét forhold, mens det samme gælder for 63 pct. af frihedsstraffene. I forhold til 2012 repræsenterer dette et fald, idet det i 2012 var henholdsvis 88 og 70 pct. af straffene, der angik mere end ét forhold. Det maksimale antal biforhold i 2013 er 12 for ungdomssanktionerne, mens antallet er 39 for frihedsstraffene.

5. Tidligere kriminalitet

Med tidligere straffe forstås tiltalefrafald (med eller uden vilkår), bøder, frihedsstraffe, ungdomssanktioner og foranstaltningsdomme.

40 pct. af dem, der er idømt en ungdomssanktion, er ikke tidligere straffet, hvilket gælder for 22 pct. af de unge med en frihedsstraf, jf. tabel 10. Både blandt de ungdomssanktionsdømte og de frihedsstraffede er det en stor andel, som har mere end én tidligere afgørelse (40 pct. af de ungdomssanktionsdømte og 60 pct. af de frihedsstraffede.). I gennemsnit har de frihedsstraffede unge været straffet lidt flere gange end de ungdomssanktionsdømte; de ungdomssanktionsdømte har i gennemsnit 1,5 tidligere afgørelser, mens det tilsvarende tal er 2,5 for de unge frihedsstraffede.

⁸ Sager vedrørende vold mod tjenestemand, simpel vold og trusler medregnes ikke som grovere personfarlig kriminalitet.

Tabel 10. Domme fordelt efter antallet af tidligere afgørelser og straffens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ingen tidligere afgørelser	25	62	87
1 tidl. afgørelse	13	50	63
2-3 tidl. afgørelser	16	96	112
4-5 tidl. afgørelser	7	35	42
Mere end 5 tidl. afgørelser	2	36	38
I alt	63	279	342

Tabel 11 viser, hvilke strafferetlige afgørelser den tidligere kriminalitet har ført til. Særligt omfanget af tidligere ubetingede frihedsstraffe varierer meget mellem de to grupper, idet der er registreret 70 blandt de aktuelt frihedsstraffede mod tre for dem med en ungdomssanktion.

Tabel 11. Domme fordelt efter tidligere afgørelser og straffens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf
Ingen tidligere afgørelser	25	62
Tiltalefrafald uden vilkår i alt	0	0
- heraf 1	0	0
2 eller flere	0	0
Tiltalefrafald med vilkår i alt	0	0
- heraf 1	0	0
2 eller flere	0	0
Bøde i alt	35	179
- heraf 1	15	69
2 eller flere	20	110
Betinget dom i alt	17	116
- heraf 1	14	89
2 eller flere	3	27
Ubetinget dom i alt*	3	70
- heraf 1	3	48
2 eller flere	0	22

* Inkluderer også eventuelle foranstaltninger og ungdomssanktioner.

Samlet set må de unge med ungdomssanktion betragtes som mindre kriminelt belastede end de unge, der idømmes en frihedsstraf, hvilket i hvert fald i nogen grad beror på, at dem med frihedsstraf gennemgående er ældre end dem, der idømmes en ungdomssanktion, jf. senere.

6. Alder, køn og etnisk herkomst

6.1. Alder

Som nævnt er det et kriterium for idømmelse af en ungdomssanktion, at den unge på gerningstidspunktet ikke er fyldt 18 år, jf. straffelovens § 74 a. Desuden fremgår det af Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet, at en ungdomssanktion som udgangspunkt ikke skal anvendes, hvis den unge på domstidspunktet er fyldt eller forholdsvis kort tid efter fylder 18 år, medmindre den unges personlige forhold taler for det. Dette kan være med til at forklare, at andelen af 17-årige er langt større blandt de unge, der er idømt en frihedsstraf, end blandt de ungdomssanktionsdømte, jf. tabel 12.

Tabel 12. Domme fordelt efter den dømtes alder på gerningstidspunktet og straffens art.⁹

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
14-15 år*	28	44 %	41	15 %
16 år	31	49 %	72	26 %
17 år	4	6 %	166	59 %
I alt	63	100 %	279	100 %

*Inkluderer en enkelt, som var 14 år på gerningstidspunktet (i 2011), hvor den kriminelle lavalder var 14 år.

Det ses, at langt de fleste – 94 pct. – af de unge, der er idømt en ungdomssanktion, var under 17 år på gerningstidspunktet. De unge, der er idømt en frihedsstraf, var derimod lidt ældre, idet 59 pct. var 17 år på gerningstidspunktet. Gennemsnitsalderen på gerningstidspunktet er for ungdomssanktionsgruppen 16,1 år mod 16,9 år for de unge, der er idømt en frihedsstraf.

Desuden var der i 2013 ingen ungdomssanktionsdømte, som var fyldt 18 år på tidspunktet for domsafsigelsen, hvorimod 86 – svarende til 31 pct. – af de frihedsstraffede var 18 år eller ældre på domstidspunktet.

6.2 Køn

Otte af de unge, der i 2013 fik en ungdomssanktion, er piger, mens det tilsvarende antal blandt unge idømt en ubetinget frihedsstraf er 12. Piger udgør et klart mindretal blandt de unge, der mødes med strafferetlige sanktioner. Særligt blandt de unge, der idømmes ubetingede frihedsstraffe er andelen af piger lille, jf. tabel 13. Kun fire pct. af de frihedsstraffede i 2013 var piger, mens det drejer sig om 13 pct. af de unge, der blev idømt en ungdomssanktion.

⁹ At procentsatserne ikke helt summerer til 100 pct. skyldes afrundinger.

Tabel 13. Domme fordelt efter den dømtes køn og straffens art.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Pige	8	13 %	12	4 %
Dreng	55	87 %	267	96 %
I alt	63	100 %	279	100 %

6.3. Etnisk herkomst

Af de unge, der i 2013 blev idømt en ungdomssanktion, er godt to tredjedele af dansk oprindelse, jf. tabel 14. Af den sidste tredjedel er der lidt flere efterkommere end indvandrere. For de unge med en frihedsstraf er andelen med dansk oprindelse mindre, nemlig 46 pct. Omkring hver tredje, som blev idømt en frihedsstraf, er efterkommer, mens 13 pct. har indvandrerstatus, og 9 pct. er udlændinge uden tilknytning til landet.

Tabel 14. Domme fordelt efter den dømtes herkomst og straffens art.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Dansk oprindelse	44	70 %	129	46 %
Indvandrer	8	13 %	36	13 %
Efterkommer	11	17 %	88	32 %
Udlænding uden tilknytning til Danmark	0	0 %	26	9 %
I alt	63	100 %	279	100 %

Fordelingen mellem unge af dansk herkomst og unge af fremmed herkomst, der idømmes en ungdomssanktion, har forandret sig meget siden 2002, hvor kun 42 pct. var af dansk herkomst.